

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2016-07-06
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
3799-16

SÖKANDE

Cale Access AB, 556554-8293

Ombud: Maria Krantz
Tenders TED Law AB
Artillerigatan 6
114 51 Stockholm

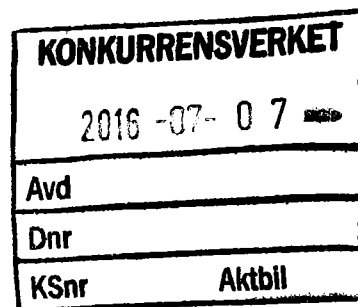
MOTPART

Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag, 556119-4878

Ombud: Advokaterna Roland Adrell och Johan Lidén
Gärde Wesslau Advokatbyrå AB
Kungstorget 2
411 17 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
förkortad LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 420110

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00

Telefax
031 - 711 78 59

E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag (Parkeringsbolaget) genomför en upphandling av Solcellsdrivna parkeringsautomater, dnr 0020-16.

Av tilldelningsbeslut den 29 mars 2016 framgår att Fore Its AB/Parkeon SAS (Fore ITS) har vunnit upphandlingen.

YRKANDEN M.M.

Cale Access AB (Cale) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från Fore ITS förkastas alternativt att upphandlingen ska göras om. Till stöd för ansökan anförs bl.a. följande.

I förfrågningsunderlagets särskilda föreskrifter anges som obligatoriskt krav att ”KOR12 Vid köp med kort ska transaktionskvitto kunna skrivas ut”. Fore ITS uppfyller inte kravet. Av bolagets informationsbrev som bifogades anbudet anges tydligt att kvitto inte kan lämnas: ”PARKEON erbjuder Göteborgs Stad läsarutrustning bestående av chipläsaren M1000 i ENV-läge utan kvitto (ingen PIN-platta) och dess trådlösa applikation A900”.

I förfrågningsunderlagets särskilda föreskrifter anges som obligatoriskt krav att ”H3 Automaten ska vara förberedd för chip & pin”. För att anses vara förberedd för chip & pin-funktionen måste kortläsaren vara certifierad enligt E2EE. De produkter som är certifierade finns upptagna på PAN Nordic Card Associations List 3. Lösningar som inte finns upptagna på denna lista är inte godkända av de svenska bankerna. I listan finns inte Fore ITS kortlösning upptagen.

Det är således ostridigt att Fore ITS anbud inte uppfyller alla skallkrav och rätteligen borde ha förkastats. Parkeringsbolaget har genom att anta anbudet handlat i strid med likabehandlingsprincipen.

Vidare har Parkeringsbolaget genom att rikta upphandlingen och gynna vinnande anbudsgivare handlat i strid med principerna om likabehandling och proportionalitet. Parkeringsbolaget ska därför åläggas att göra om upphandlingen.

Cale har missgynnats som leverantör då krav i upphandlingen ställts som omöjliggjort bolagets chanser att vinna upphandlingen med följd att Cale lidit skada på nedan angett sätt.

Oproportionerligt viteskrav med syfte att anta en förutbestämd leverantör

I exempelavtalet framgår att vite kommer att utgå med 10 000 kr för det fall byte av batteri måste ske innan den tid leverantören angett i anbudet. Det vite som stipuleras ska i praktiken även utgå om batteribyte i det fall bytet måste ske någon dag innan utlovad tid. Kravet måste anses oskäligt och oproportionerligt då en leverantör inte ansvarar för extrema väderförhållanden, konfigurationsförändringar, installationsplats, underhåll och rengöring av solpanel. Ett vite ska reglera skadan och inte överkompensera den ena avtalsparten. Vitesklausulen i avtalet kan också tolkas som att ha till syfte att straffa den avtalsbrytande parten med för höga viten. Sådana viten i repressaliesyfte godtas inte. Vitena som är ställda i exempelavtalet är oproportionerliga i förhållande till den skada de kan åsamka.

I Frågor & svar-funktionen i TendSign har detta påtalats av Cale för Parkeringsbolaget, som medgav att syftet är att genom en effektiv sanktion, i form av en sträng vitesklausul motverka optimistiska uppgifter från leverantörerna. Trots ytterligare påpekande om att vitesklausulen och dess sanktions-

syfte stod i strid med LOU valde Parkeringsbolaget att genomföra upphandlingen. Viteskravet syftar inte endast till att fungera som sanktion, utan även till att gynna vinnande leverantör.

Vinnande leverantör har angett en batteritid om 72 månader, vilket är helt omöjligt att på förhand ange utan att ta rejäl marginal för potentiella viten i sin offert. Cale har angett en batteritid på 24 månader. Detta är mer eller mindre exakt tiden för vad ett batteri klarar utan att bytas ut. Trots att Fore ITS har angett en batteritid som är 48 månader längre än Cales angivna batteritid, så har Fore ITS ändå offererat ett lägre pris, vilket är mycket anmärkningsvärt eftersom det potentiellt sätt skulle innebära enorma förluster för bolaget om parkeringsbolaget begär viten i enlighet med exempelavtalet. Det låga priset som offererats av vinnande leverantör kan endast resultera i:

1. att bolaget inte ekonomiskt kommer att kunna hantera kraven eller
2. att Parkeringsbolaget och vinnande leverantör kommer överens om att inget vite ska utgå.

Det är således ostridigt att vinnande leverantör har haft möjlighet att låta bli att ta höjd för de höga vitesbeloppen på grund av deras goda relation till upphandlande myndighet. Detta har inte varit möjligt för övriga leverantörer. Det finns heller inget existerande rättsmedel för Cale eller annan leverantör att tillämpa för att ta tillvara sin rätt eftersom den försvinner långt före den angivna batteritiden om 72 månader har passerat. Därmed kan inte Cale visa på att bolaget lidit skada av att vitesklausulen inte har tillämpats i enlighet med avtalet. För att ett ogiltigförklarande av avtalet ska bli tillämpligt måste avtalet ses som en direkupphandling och för att det ska aktualiseras måste avtalsvillkoren ha förändrats väsentligt. Det bör inte vara möjligt att vinna framgång med en sådan talan eftersom vite inte är en skyldighet för myndigheten utan en rättighet. Utöver detta så gäller en sexmånadersfrist från avtalets ingående, därmed förlorar leverantören sin rätt till ogiltigförklarande av avtalet långt innan den sexåriga batterifristen löpt ut.

Detsamma gäller en skadeståndstalan, vilken måste ha väckts inom ett år efter att avtal har slutits.

Parkeringsbolagets krav är att anse som oproportionerligt eftersom kravet är mer långtgående än vad som krävs för att uppnå dess syfte – att motverka optimistiska uppgifter i anbudet i syfte att erhålla ett så lågt utvärderingsvärde som möjligt. Uppställt krav resulterar i en snedvridning av konkurrensen och under normala omständigheter även i onödigt höga anbudspriser.

Parkeringsbolaget har i samband med de två tidigare upphandlingarna ställt riktade krav

Noteras kan att en lång angiven batteritid även ger vinnande leverantör en fördel under utvärderingen. Cale får i och med sin lägre angivna batteritid ett fem gånger så högt poängpåslag som Fore ITS under en period om 10 år, vilket inte bör anses vara en tillfällighet. Vinnande anbudsgivare har således lämnat en orimligt lång batteritid som dessutom gynnat bolaget i utvärderingen och utgör skälet till varför Fore ITS har vunnit upphandlingen.

Vidare har denna upphandling gjorts om två gånger innan nu aktuell upphandling annonserades. I de två första upphandlingarna ställdes krav på referenser avseende 250 parkeringsautomater. Detta krav kunde endast uppfyllas av en leverantör, nämligen vinnande anbudsgivare. Kravet är riktat och konkurrenshämmande eftersom endast en anbudsgivare är kvalificerad att delta.

Det bör även anses anmärkningsvärt att det i de två första upphandlingarna ställts krav på att anbudshandlingarna ska vara på svenska, men att kravet i nu aktuell upphandling har ändrats till Fore ITS fördel eftersom även engelska dokument har godkänts. Detta anför Parkeringsbolaget som en grund

för att Fore ITS anbud faktiskt uppfyller samtliga krav och som en förklaring till varför Fore ITS även skickat med ett dokument översatt till svenska. Hur myndigheten har kommit fram till detta antagande går endast att spekulera kring.

I och med dessa två tillkommande och borttagna krav har en av Sveriges två största leverantörer valt att inte delta i Sveriges största upphandling av solcellsparkeringsautomater. Detta är anmärkningsvärt eftersom det på ett tydligt sätt visar på att samtliga upphandlingar syftat till att anta en förutbestämd leverantör, vilket myndigheten, till viss del, lyckats med.

Cale frånfaller tidigare invändning att anbudet från Fore ITS inte uppfyller det obligatoriska kravet på att kunna lämna ett transaktionskvitto.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras att Parkeringsbolagets oproportionerliga krav är konkurrenshämmande på det sättet att det leder till ett mindre leverantörsdeltagande, vilket framgår eftersom en av Sveriges två största leverantörer har valt att inte delta i Sveriges största upphandling av solcellsparkeringsautomater. Det är ostridigt att denna upphandling varit riktad mot en leverantör mot bakgrund av att upphandlingen har gjorts om två gånger och i samband med detta har kraven justerats så att vinnande leverantör getts större möjlighet att vinna och övriga leverantörer har missgynnats. Ett oproportionerligt högt viteskrav i kombination med riktade krav gynnar den leverantör som vet att vitet inte kommer att aktualiseras på grund av en god relation med upphandlande myndighet. Offentlig upphandling har till syfte att bidra till sund konkurrens innebärande ett högt upphandlingsdeltagande. Parkeringsbolagets upphandling har resulterat i det motsatta – en konkurrenshämmande upphandlingsprocess med ett lågt leve-

rantörsdeltagande. Parkeringsbolaget har handlat i strid med principerna om proportionalitet och likabehandling.

Parkeringsbolaget anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande.

Automat förberedd för chip och pin

I de särskilda föreskrifternas punkt 2.5, krav H3 föreskrivs:

H3 Automaten ska vara förberedd för chip & pin.

Fore ITS har i anbudsformuläret angett "JA" på frågan om uppfyllelse av krav H3. Förfrågningsunderlaget innehåller inte något ytterligare krav rörande chip och pin än krav H3.

Det konstateras att något krav på att kortläsaren ska vara förberedd för chip & pin inte har uppställts i förfrågningsunderlaget. Uppställt krav anger att parkeringsautomaten ska vara förberedd för chip & pin.

Det anges inte heller i förfrågningsunderlaget att parkeringsautomaten (eller kortläsaren) ska vara certifierad enligt E2EE. Något krav av sådan innebörd finns inte.

Att offererad parkeringsautomat ska vara förberedd för chip & pin innebär att automaten till sin utformning ska kunna medge en tilläggsinstallation av en pinkodsmodul. Syftet är att säkerställa att automaten har sådan fysisk kompatibilitet om Parkeringsbolaget i framtiden behöver möjliggöra betalningar med användande av pinkod. Några tekniska krav rörande kortläsaren och/eller en sådan pinkodsmodul har inte uppställts i förfrågningsunderlaget.

Fore ITS har genom ifyllt anbudsformulär bekräftat att offererad automat är förberedd för chip och pin. Något skäl att befara att automaten inte skulle medge senare installation av pinkodsmodul har inte framkommit. Anbudet har med hänsyn till det ovan anförda inte heller någon brist hänförlig till uppställt krav H3. Det har därför varit korrekt av Parkeringsbolaget att utvärdera Fore ITS anbud.

Påstått oproportionerligt viteskrav avseende batteribytesintervall

I det exempelavtal som ingår i förfrågningsunderlaget finns en vitesklausul som tar sikte på situationen att ett batteri i en parkeringsautomat måste bytas ut i förtid. Med ”i förtid” avses att batterilivslängden är kortare än det batteribytesintervall som leverantören angett i sitt i sitt anbud, och som baseras på att parkeringsautomaten skriver ut 200 biljetter per dag. Det är således leverantörens egen uppgift i anbudet om batteribytesintervall som utgör referensnivå i denna del.

Leverantörens uppgift om batteribytesintervall har ingått i den livscykelkostnadsbaserade prisutvärdering som Parkeringsbolaget har använt i upphandlingen. Ett batteribyte orsakar Parkeringsbolaget kostnader, dels i form av ett nytt batteri (reservdel), dels i form av det arbete som krävs för att byta ut batteriet. Ett långt batteribytesintervall är följaktligen kostnadsbesparande för Parkeringsbolaget. Anbudsutvärderingen har mot den bakgrunden poängmässigt premierat en anbudsgivare som angett ett långt intervall framför den som angett ett kortare. Även leverantörens pris för ett nytt batteri som reservdel har ingått i prisutvärderingen.

Att utvärderingsmodellen har premierat ett långt batteribytesintervall framför ett kort skapar incitament för en anbudsgivare att i anbudet ange ett så långt intervall som möjligt. En effektiv sanktion mot alltför optimistiska

uppgifter i denna del – och mot avvikelser under avtalstiden – har därför varit av stor vikt för Parkeringsbolaget.

Att koppla ett vite till situationen att ett batteri måste bytas före den tidpunkt som följer av leverantörens uppgift om batteribytesintervall är enligt Parkeringsbolaget ett sakligt och legitimt medel för att säkerställa att realistiska uppgifter lämnas av leverantörerna i denna del. Vitesnivån är väl avvägd och förenlig med LOU.

Att vitesklausulen utgår från den uppgift som lämnas av leverantören om batteribytesintervall innebär vidare att alla leverantörer har haft frihet att ”förfoga” över risken att drabbas av vite. Vad leverantörerna har bedömt sig kunna utlova i detta avseende har varit helt upp till respektive anbudsgivare på lika villkor.

Parkeringsbolaget har i upphandlingens publicerade frågor och svar beskrivit motiven för vitesklausulen och lämnat vissa förtydliganden med anledning av inkomna frågor om den. Med hänvisning till det ovan anförda tillbakavisas att vitesklausulen om förtida batteribytten skulle vara oproportionerlig eller på annat sätt strida mot LOU. Klausulen är tydlig, ändamålsenlig och nödvändig för att se till att realistiska uppgifter lämnas av anbudsgivarna, vilket i sin tur krävs för att säkerställa att anbudsutvärderingen speglar det kostnadmässiga utfallet under avtalstiden. Cales påstående att Parkeringsbolaget planerar att särbehandla vinnande anbudsgivare under avtalstiden är grundlöst och tillbakavisas. Det finns från Parkeringsbolagets sida ingen avsikt att ändra de avtalsvillkor som uppställts i upphandlingen. Vinnande anbudsgivare i upphandlingen löper samma risk att drabbas av viteskrav på grund av batteribytten under avtalstiden som alla andra leverantörer skulle ha gjort.

Cale antyder att det skulle saknas upphandlingsjuridiska rättsmedel för det fall Cales farhågor skulle besannas under avtalstiden. I den delen bör det framhållas att en ansökan om överprövning av avtals giltighet finns tillgänglig för leverantörer som anser att ett upphandlat kontrakt har blivit föremål för väsentliga ändringar under dess löptid.

Övrigt

Fore ITS har för momentet batteribytesintervall erhållit en väsentligt lägre poäng än Cale, eftersom Fore ITS i denna del har offererat ett väsentligt längre batteribytesintervall. Poängskillnaden är sakligt motiverad och i överensstämmelse med hur utvärderingen har beskrivits i förfrågningsunderlaget.

Huruvida Fore ITS kommer att uppfylla det i anbudet angivna batteribytesintervallet under avtalstiden är en avtalsfråga. Det har inte framkommit skäl för att betvivla att Fore ITS står för sitt anbud. Det har inte heller framkommit skäl för att bedöma Fore ITS anbud som onormalt lågt.

Det är korrekt att Parkeringsbolaget vid två tidigare tillfällen av olika skäl avbrutit upphandlingar av samma kontraktsföremål. Upphandlingen är av stor strategisk betydelse för Parkeringsbolaget, varför krav och villkor övervägts noggrant. Justeringar av förfrågningsunderlaget har gjorts i samband med att upphandlingen vid två tillfällen har annonserats om. Det referenskrav som Cale berör i ansökan har ställts upp tidigare, men finns inte med i den nu pågående upphandlingen. Det saknas därmed skäl att bemöta framförda invändningar mot det kravet.

Att Parkeringsbolaget i den nu pågående upphandlingen har valt att tillåta att vissa anbudshandlingar är skrivna på engelska är för att underlätta för

utländska leverantörer att delta. Det har bedömts viktigt med hänsyn till att marknaden för solcellsdrivna parkeringsautomater innehåller relativt få aktörer. Tydligt är att en sådan ordning är ägnad att främja konkurrensen.

De av Cale ifrågasatta kraven och villkoren är proportionerliga och även i övrigt förenliga med LOU. De har inte otillbörligt gynnat någon leverantör framför någon annan.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

För att grund för ingripande mot upphandlingen ska finnas är det inte tillräckligt att sökanden anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada, utan sökanden ska visa att denne har lidit eller kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalats (HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrättens bedömning

Automat förberedd för chip & pin

I de särskilda föreskrifterna (p. 2.5, H3), anges att ”Automaten ska vara förberedd för chip & pin”. Fore ITS har i anbudsformuläret svarat jakande på frågan om detta krav uppfylls. Några ytterligare krav avseende denna funktion ställs inte upp i förfrågningsunderlaget. Det noteras särskilt att kravet avser automaten och inte kortläsaren. Det som Cale har anfört visar alltså inte att anbudet från Fore ITS brister i denna del.

Oproportionerliga krav m.m.

Det är den upphandlande myndigheten som utifrån sitt behov avgör vilka krav som ska ställas i upphandlingen. En förutsättning är dock att kraven är relevanta för upphandlingen och tillämpningen i det enskilda fallet inte strider mot de grundläggande principerna i LOU. En sådan princip är proportionalitetsprincipen. Proportionalitetsprincipen innebär att den upphandlande myndigheten inte får ställa högre större krav på leverantören eller leveransen än vad som behövs och vad som får anses ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven måste således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas.

Parkeringsbolaget har anfört att vitesklausulen är tydlig, ändamålsenlig samt nödvändig och har till främsta syfte att se till att realistiska uppgifter avseende batteribytesintervall lämnas av anbudsgivarna samt för att minimera

avvikelser under avtalstiden. Vitesbeloppet får anses vara väl avvägt. Förvaltningsrätten anser att det mot denna bakgrund inte är visat att vitesklausulen är oproportionerlig. Inte heller i övrigt är visat att kravet på vite är oproportionerligt. Det finns därtill ingen anledning att anta att Parkeringsbolaget kommer att otillbörligt särbehandla Fore ITS under avtalstiden. Cales påstående i denna del saknar grund.

Vad avser utvärderingen av punkten batteribytestintervall har det inte kommit fram annat än att så har skett i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Huruvida Fore ITS kommer att uppfylla det i anbudet angivna batteribytestintervallet eller inte är en avtalsfråga. Några skäl för att anta att Fore ITS inte kommer att fullgöra sin del av avtalet har inte kommit fram. Inte heller har kommit fram att anbudet kan bedömas vara onormalt lågt.

Det av Cale angivna referenskravet som förekommit i tidigare upphandlingar är inte aktuellt i förevarande upphandling. Cale har inte heller med någon konkret omständighet visat att möjligheten att i denna upphandling lämna in anbud skrivna på engelska har inneburit en otillbörlig fördel för Fore ITS.

Den omständigheten att en av Sveriges två största leverantörer har valt att inte delta i upphandlingen visar inte att Parkeringsbolagets krav är oproportionerliga och därför konkurrenshämmande på ett sådant sätt att det leder till ett mindre leverantörsdeltagande.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten således att vad Cale anfört och åberopat inte visar att Parkeringsbolaget har brutit mot bestämmelserna i LOU eller de principer som bär upp lagen på ett sådant sätt att Cale har lidit eller riskerat att lida skada. Grund för ingripande mot upphandlingen föreligger därmed inte. Cales ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Ann Rittri
Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Michaël Koch.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.